

SEMMELWEIS EGYETEM
Egészségügyi Közzolgálati Kar

**A Mentálhigiénés lelkigondozó
szakirányú továbbképzési szak**

Mintatanterv és tanulmányi tájékoztató

Budapest, 2025.

Tartalom

Intézményi keret és elérhetőség	3
Általános információk	4
Tantárgyi programok.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
MINTATANTERV	7
Szakdolgozati tájékoztató.....	9
II. Formai követelmények	9
III. Tartalmi követelmények.....	14
Záróvizsga	22
Képzési és kimeneti követelmények	24
Mellékletek.....	27

Intézményi keret és elérhetőség

Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet

A Mentálhigiéné Intézet 2010 áprilisától a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar intézményeként folytatja tevékenységét. Az Intézet az Oktatási Hivatal engedélye alapján két mesterképzést (szociális munka mesterképzés, interdiszciplináris családtudomány mesterképzés), valamint kilenc szakirányú továbbképzést (mentálhigiéné szakirányú továbbképzés, mentálhigiéné lelkipogozói szakirányú továbbképzés, laktációs szaktanácsadó szakirányú továbbképzés, integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció szakirányú továbbképzés, közösségi és családi mediáció szakirányú továbbképzés, iskolai szociális munka szakirányú továbbképzés, aktív idősödés szakirányú továbbképzés, mentálhigiéné házasság- és családlelkipogozó szakirányú továbbképzés és munkahelyi mentálhigiéné szakirányú továbbképzés) indíthat.

Intézetünk feladatkörébe tartozónak tekinti a végzett hallgatók praxiskísérését, a kutatáson alapuló folyamatos curriculum-fejlesztést, a képzési szakanyagok készítését, valamint a segítő szakemberek képzését és továbbképzését.

Intézetigazgató: Dr. Pethesné Dávid Beáta Judit, egyetemi tanár

Szakfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus

Elérhetőségeink:

Postacím: Mentálhigiéné Intézet, 1428 Budapest, Pf. 2.
Cím: Budapest, 1089, Nagyvárad tér 4. XIX. em.
Tel: (1) 266-0878
Honlap: <http://semmelweis.hu/mental/>

A tanulmányi ügyek intézésének helye és időpontja:

E-mail: mental-tanulmanyi@semmelweis.hu
Cím: 1089, Budapest, Nagyvárad tér 4. (földszint, 77-es szoba)
Tel: (1) 459-1500 / 56527-es mellék

Hétfő-kedd: nincs ügyintézés

Szerda: 9.00-15.30

Csütörtök: 9.00-15.30

Péntek: 9.00-14.00

Képzési napokon ettől eltérően.

A nyári ügyintézés ettől eltérő, aktuális információ a honlapunkon.

Oktatással kapcsolatos információk:

Dr. Török Gábor Pál, szakcsoportvezető

e-mail: torok.gabor@semmelweis.hu

Dr. Joób Máté Árpád, szakcsoportvezető-helyettes

e-mail: joob.mate@semmelweis.hu

Fogarasi Katalin Krisztina, oktatásszervező

e-mail: fogarasi.katalin.krisztina@semmelweis.hu

Általános információk

Jogi háttér

A mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzés a 10/2006. (IX.25.) a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló OKM rendelet alapján került kidolgozásra, és az Egyetem Szenátusának 44/2009. (V. 27.) sz. határozata, valamint az OH FIF/51-4/2011. határozata értelmében létesült. (lásd: 71.old)

Együttműködők

A mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak megvalósításában a Mentálhigiéné Intézet az Evangélikus Hittudományi Egyetemmel és a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskolával működik együtt. Az együttműködők biztosítják a továbbképzési szak elméleti és gyakorlati teológiával összefüggő tantervének és tematikájának az összeállítását, valamint e tárgyak oktatásához megfelelő tanárokat biztosítanak, illetve kérnek fel.

A szakindító Mentálhigiéné Intézet végzi a továbbképzési szak szervezési munkáit, valamint biztosítja a szervezési-oktatási munkához szükséges infrastruktúrát.

A részvétel előfeltétele

A továbbképzésen egyetemi (MA) vagy főiskolai (BA) szintű hittudományi, hitéleti (teológus-lelkész, rabbi, hittanár, vallásanár, hitoktató, diakónus, zsidó közösségi szociális munkás stb.) szakon szerzett szakképzettséggel lehet részt venni.

A jelentkezés és felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi, BA vagy MA szintű hitéleti végzettség igazolása, egyházi ajánlás és személyes alkalmasság.

Képzési idő

4 félév, 518 tanóra (kontaktóra), kiegészülve a képzésen kívüli hallgatói tanulmányi munkaórákkal. (A kontaktórákból 40+40 óra a 2 intenzív tanulmányi hétre esik; 20 óra lelkivezetés egyéni szervezésben történik.)

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

mentálhigiénés lelkigondozó

Időbeosztás

Minden szemeszterben előre megadott 5 alkalom, alkalmanként 2 nap (csütörtök és péntek).

Hírlevél

A hallgatók a képzési alkalmanként megjelenő Hírlevélből értesülhetnek a képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról.

Jelenléti kötelezettség

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatnak megfelelően: Az aláírás megszerzésének feltétele a gyakorlatokon és előadásokon való legalább 75%-os részvétel. A képzés levelező jellegéből fakadóan az órák blokkokban kerülnek oktatásra, ezért a jelenléti kötelezettség teljesíthető az

összes óra 75%-án való részvétellel, függetlenül az egyedi tárgyak óráin való részvételtől.

Az általános jelenléti kötelezettségtől eltérően a csoportos önismereti képzés jellegű, 4 féléven át tartó, összesen 120 óra időtartamú „Pszichodráma” önismereti stúdiumról legfeljebb 12 órát lehet hiányozni a 4 szemeszter alatt (azaz összesen maximum 2 képzési alkalommal)! A 10%-ot meghaladó hiányzás pótlása nem lehetséges!

A stúdiumokon a pusztán jelenléten túl követelmény az órákon való aktív közreműködés.

Titoktartási kötelezettség

Az önismeretet érintő Pszichodráma, valamint a Tevékenységkísérés szemináriumi csoport történéseire vonatkozóan a titoktartás kötelező. Ennek megszegése a képzésből történő kizárást vonhatja maga után. A titoktartás megszegése olyan súlyos szakmai-etikai vétség, hogy a képzés minden érintettje köteles a képzés vezetőjének tudomására hozni észlelését.

Kontraindikációk

(1) Az egy munkahelyen közvetlenül együtt dolgozók, illetve a szoros érzelmi kapcsolatban levők nem lehetnek azonos pszichodráma kiscsoport tagjai, mivel ezek a kontraindikációk átláthatatlanná teszik, s így megakadályozhatják a csoportfolyamatok kezelését.

(2) A képzés közben kialakuló ilyen kontraindikatív helyzetet az érintett hallgatók kötelesek jelezni a képzés vezetőjének, és egyiküknek vállalnia kell a csoportváltást vagy esetleg a képzésből való kimaradást. Amennyiben egymás közt nem tudják eldönteni a változtatást, a képzés vezetője illetékes döntést hozni. A többi csoportnak pedig elvben vállalnia kell, hogy a vezetéssel való előzetes konzultáció után befogadják egy új csoporttagot.

(3) A képzés sajátélmény csoportjának folyamata mellett más sajátélményű foglalkozáson (akár személyiségfejlesztő, akár pszichoterápiás, akár továbbképzési vagy más céllal) részt venni csak kivételes esetben és indokkal (pl. krízishelyzetben), a csoportvezetők és a szakmai vezető együttes hozzájárulásával és az általuk meghatározott módon lehet.

Információk hallgatóknak

A hallgatók minden képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról és az egyes stúdiumok követelményeinek részleteiről a Moodle információs felületről (<https://itc.semmelweis.hu/moodle/login/index.php>) tájékozódhatnak.

"Fórumok"

A hallgatók és a tanári kar közötti szervezett információcserére szolgálnak. A fórumszerű megbeszélésekre többféle lehetőség van. A hallgatók közvetlenül és/vagy választott képviselőik révén fordulhatnak az Intézet oktatói testületéhez.

Hallgatói Önkormányzat (HÖK) Irodája

1089 Budapest, VIII. Nagyváradi tér 4.

Tel: 06 (1) 459-1500 Mellék: 56466;

E-mail: hok@semmelweis-univ.hu

Esélyegyenlőségi koordinátor

Horváth Balázs

E-mail: horvath.balazs@semmelweis.hu Tel: 06-20-825-8426

Tanulmányi kötelezettségek

A képzés tanulmányi követelményeire vonatkozóan a Semmelweis Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata az irányadó:
<https://semmelweis.hu/jogigfoig/dokumentumtar/szabalyzattar/szervezeti-es-mukodesi-szabalyzat/>)

Az egyes stúdiumokhoz tartozó követelményekről és határidőkről a tájékoztató füzetben kívül a moodle felületen részletes tájékoztatást kapnak a hallgatók.

Beiratkozás: A költségtérítési díj fizetésére kötelezett hallgató csak abban az esetben iratkozhat be a következő szemeszterre és folytathatja a képzést, amennyiben a befizetést igazoló dokumentumot vagy annak másolatát leadja, illetve ha részletfizetési kedvezmény vagy fizetési haladék iránti kérelme van folyamatban.

Az egyes stúdiumok tananyaga az előadásokon elhangzottakból, a gyakorlatokon elsajátítottakból és a kötelező irodalomból tevődik össze.

Tanári kar

A képzés tanári kara főállású és részállású intézeti munkatársakból, külső (szerződéses) munkatársakból, önkéntes munkatársakból és (részben külföldi) szakértőkből áll. A teljes stáb nyomon követi, illetve értékeli a hallgatók tanulmányi munkáját és fejlődését.

Kutatás, hallgatói visszajelzés

A képzési program fejlesztésének fontos módja hatékonyságának empirikus kutatása és az eredmények visszacsatolása a curriculumba. Ennek megvalósításához időről időre segítséget várunk a hallgatóktól kutatási anyagok, valamint hallgatói visszajelző kérdőívek kitöltésében.

Szakanyagok

A kötelező és ajánlott irodalom egy része (az Intézet által készített vagy az Intézet gondozásában megjelent jegyzetek) rendelést követően megvásárolhatóak. A könyvrendelés és vásárlás pontos menetéről részletes információk az intézet honlapján találhatóak.

Kiadványaink

A 2006-ban alapított, félévenként megjelenő *European Journal of Mental Health* olyan nemzetközi lap, amely angol és német tanulmányaival, 9 nyelven közölt absztraktjaival elsősorban a kelet-közép-európai mentálhigiénés szakembereknek juttat közös érdeklődésre számító szakanyagokat, és kíván preventív szemléletet közvetíteni.

A Mentálhigiéné Intézet kezdettől fogva gondoskodik hallgatóinak megfelelő szintű interdiszciplináris tankönyvellátásáról. (Az első sorozat első kiadványa 1988-ban jelent meg, azóta folyamatosan, több sorozatban számos tankönyv vált elérhetővé a hallgatók számára.)

A szakmai kapcsolattartás és tudományos fórum céljait szolgálja az *Embertárs* című ökumenikus lelkigondozói és mentálhigiénés folyóirat, amelyet 2003-ban alapított a Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, jelenleg a Jezsuita Kiadó látja el a kiadási és terjesztési feladatokat, szakmai szerkesztését és felügyeletét Intézetünk munkatársai látják el.

Intézetünk honlapján (<http://semmelweis.hu/mental/>) bővebb tájékoztatás található a fentiekről, valamint ezeket kiegészítő információkról (kiadványaink, a képzésekre történő **Segédletek** (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:
Kötelező irodalom: -

MINTATANTERV

Stúdiumok	I.				II.				III.				IV.				Össz. Óra
	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	
Alapozó elméleti ismeretek: 20 kredit																	
Életesemények fejlődéslelektani és valláspedagógiai megközelítése I-II.	6	K	16		5	K	14										30
A mentálhigiénés segítő kapcsolat, lelkigondozói kapcsolat elmélete I-II.	4	K	12		3	K	8										20
Aktuális társadalmi jelenségek többszemponú megközelítése													2	Gy	14		14
Interdiszciplináris ismeretek: 30 kredit																	
Vallásos jelenségek valláslelektani és pasztorálpszichológiai megközelítésben	4	K	10														10
Lelki egészség, mentálhigiéné, lelki betegség I-II.					6	K	14		6	K	14						28
Családsegítő elmélet, szexualitás													8	K	26		26
A lelkigondozás színterei									6	K	14						14
Készségfejlesztő stúdiumok: 30 kredit																	
Segítő kapcsolati attitűdök gyakorlata és a lelkigondozói kapcsolat I-II.	7	Gy		20	8	Gy		20									40
A mentálhigiénés lelkigondozás gyakorlata I-II.									7	Gy		20	8	Gy		20	40
Mentálhigiénés lelkigondozás csoportban, közösségben									0	A	8						8
Kötelezően választható Intenzív heti műhely I. Segítő kapcsolati módszerek és lelkigondozói kapcsolat					0	A		40*									40*
Kötelezően választható Intenzív heti műhely I. Mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat gyakorlata					0	A		40*									40*

Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 30 kredit																	
Spiritualitás és lelkigondozás I-II.					1	Gy	6		1	Gy	4						10
Pszichodráma I-IV.	3	Gy		30	5	Gy		30	2	Gy		30	2	Gy		30	120
Tevékenységekísérés I-II.	4	Gy		15	4	Gy		12									27
Tevékenységekísérés III. – lelkigondozói csoport tervezés									5	Gy		15					15
Tevékenységekísérés IV. – lelkigondozói szempontok a liturgiában													3	Gy		15	15
Egyéni lelkivezetés I-IV. (<i>egyéni szervezés</i>)	0	A		5	0	A		5	0	A		5	0	A		5	20
Intenzív heti műhely II. Lelkigondozói kapcsolat és spirituális önismeret									0	A		40					40
Szakdolgozat: 10 kredit																	
<i>Kötelezően választható</i> Szakdolgozati konzultáció													10	Gy		3	3
Összesen:	28 kr.		38	70	32 kr.		40	107	27 kr.		40	110	33 kr.		40	73	518

* a kötelezően választható tárgyak óraszámja az összesítésben egyszer szerepel

K = Kollokvium, Gy = Gyakorlati jegy, A = Aláírás

Szakdolgozati tájékoztató

I. A szakdolgozat célkitűzése

A szakdolgozat annak az elméleti tudásnak, önismeretnek, mentálhigiénés lelkigondozói szemléletnek, vallási-etikai értékrenddel való öazonosságnak, kliensközpontú segítői magatartásnak az összegzése, amit a hallgató a továbbképzés során elsajátított, továbbfejlesztett és önmagába integrált. Mindezen tudását egy befejezett, lezárt lelkigondozói feladat leírásán és nagyobb kontextusba helyezésén keresztül kell bemutatnia. E munkán alapul annak végső elbírálása, hogy a hallgató felkészült-e és alkalmas-e arra, hogy megfelelő tudás és szellemiség birtokában végezze mentálhigiénés lelkigondozói munkáját.

A tanulmányi követelmények szempontjai mellett az is cél, hogy a hallgatók olyan lelkigondozói témát válasszanak, amely valamely szempontból fontos a munkájukhoz, és amelynek kidolgozásában motiváltak.

II. Formai követelmények

Terjedelem és szerkesztés:

- A főszöveg terjedelme 40.000–60.000 karakter (szóközzel). Főszövegben: betűnagyság: 12-es; betűtípus: Times New Roman; margók: alul, felül, jobb oldalon: 2,5 cm, bal oldalon a kötés miatt 3 cm.
- A nyomtatott szöveg a jobb oldalakon helyezkedjen el. Oldalak számozása: jobb alsó sarok.
- Főszöveg 1,5-ös sorközzel nyomtatva.
- A főszövegben (bevezetés – fejezetek – összegzés) a fejezetek római, az oldalak arab számmal számozódnak. Az oldalak számozása a tartalomjegyzékkel indul.
- Főszövegen kívüli részek: fedél, belső címlap, tartalom- és irodalomjegyzék, mellékletek, függelék, köszönetnyilvánítás, lábjegyzetek.
- Lábjegyzetek formátuma: betűnagyság: 10-es; betűtípus: Times New Roman; sorköz: szimpla. A lábjegyzetek alapvetően magyarázatok céljára szolgálnak, a főszöveghez megjegyzéseket, kiegészítéseket fűznek.
- A szakirodalomra való hivatkozások a főszövegben történjenek. A hivatkozott szakirodalmak pontos bibliográfiai adatainak feltüntetése nem a lábjegyzetben, hanem az irodalomjegyzékben történjen.

Külsőalak:

- Kötés: a szakdolgozatot **1 bekötött** példányban kell benyújtani, **továbbá** digitális formában **pdf** dokumentumként is (elnevezve a következők szerint: **hallgató teljes neve_szakdolgozat főcíme_leadás éve**). A szakdolgozat megvédése után a jelölt visszakapja a bekötött példányt.
- Szerkezet: a fedélen szerepeljen a képzés neve, a „Szakdolgozat” felirat, továbbá a hallgató neve és a benyújtás évszáma ([1. sz. melléklet](#)).
- A belső címlapon fel kell tüntetni a hallgató nevét, a szakdolgozat címét és alcímét (ha van), a képzést nyújtó intézmények nevét, a képzés nevét, az Intézet igazgatójának nevét, a konzulens nevét valamint a benyújtás helyét és évét ([2. sz. melléklet](#)).

- A dolgozat áttekinthető, tagolt legyen, és kizárólag számítógéppel készülhet.
- Zárás: A hallgató irodalomjegyzékkel zárja dolgozatát.
- Nyilatkozat. A hallgatónak aláírásával igazolnia kell, hogy a megadott jegyzéken túlmenő forrásokat nem használt fel. (ld. [3. melléklet: Szerzői nyilatkozat](#)) A nyilatkozatot szükséges a szakdolgozat elektronikus példányába scenelve beilleszteni, a kötött példánynak a végére aláírva belefűzni, illetve egy nyomtatott, aláírt példányt külön dokumentumként leadni.

Hivatkozások

A szakdolgozat elkészítésekor az **APA 7th** hivatkozási rendszer szabályai alkalmazandók. Az elkészítéshez javasolt hivatkozáskezelő szoftverek használata (pl.: Endnote, Zotero), de az alábbi leírás és példatár alapján a hivatkozások manuálisan is formázhatók.

Szerző-évszám rendszer a főszövegben

- A hivatkozások a főszövegben közvetlenül az utalás után állnak zárójelben.
- Szó szerinti idézés esetén meg kell adni a pontos oldalszámot: (Tomcsányi, 2003, p. 34), gondolatmenet ismertetésekor (parafrázis esetén) elegendő a műre való hivatkozás: (Tomcsányi, 2003).
- A zárójelben csak azokat az információkat szerepeltetjük, amelyek nem derülnek ki a szövegből: pl. Tomcsányi (2003) gondolatmenete szerint...
- Többszerzős művek:
 - Két szerző esetén a második vezetéknevet &-jellel kapcsoljuk az elsőhöz. Ha a nevek a főszöveg részét képezik, természetesen marad közöttük a kiírt kötőszó: (Vikár & Tomcsányi, 2003).
 - Három vagy több szerző esetén az első szerző nevét már az első előfordulásakor is et al., kifejezés követi, majd az évszám: (Tomcsányi et al., 2006).
- Testületi szerzőre ugyanúgy hivatkozunk, mint személyre, de nagyon hosszú és bonyolult testületi nevek az első megjelenés után csonkolhatók: (Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet [NCSSZI], 2012) második említéstől (NCSSZI, 2012)
- A Bibliát nem kell felsorolni az irodalomjegyzékben, de a hivatkozásnak egyértelműen azonosítania kell az idézett kiadást, ill. fordítást.

Idézetek és parafrázisok

A szó szerinti idézetek és más szerzők tartalmi összefoglalásai jól különüljenek el a saját gondolatoktól.

- A gondolatnak és az egyértelműségnek megfelelő hosszúságban idézzünk.
- A szó szerinti idézeteket „idézőjelbe” tesszük, és pontosan, oldalszámmal együtt hivatkozunk: (Tomcsányi et al., 2006, p. 45) vagy (Tomcsányi et al., 2006, pp. 45–46).
- Három sornál nem hosszabb idézetek a főszövegben folyamatosan szerepelnek idézőjelek között, utána zárójelben a pontos hivatkozás.

- Legalább négy megkezdett sornyi idézetet külön bekezdésbe tördelünk, formailag is elkülönítve a főszövegtől (behúzással), ilyenkor elmarad az idézőjel.
- A bővebb, két bekezdésnél / fél oldalnál hosszabb idézeteket, amennyiben mégis szükségesek, mellékletbe tesszük, a főszövegben csak utalunk rá.
- Az idézőjelek között betűhíven követjük a forrásszöveget. Kihagyás kivételével a módosításokat szögletes zárójelbe tesszük: ... igazolódni látszik ebben az esetben az a gondolat, hogy a „nagyszülők terápiába vonásával nyilvánvalóvá vál[hat]nak a lojalitás-összefonódások”...
- Amennyiben nem idézünk szó szerint, hanem más szerző gondolatát, véleményét, elméletét, vagy más által kidolgozott fogalmakat saját szavainkkal foglaljuk össze (parafrázis), ekkor is szükséges a hivatkozás pontos megadása: (Tomcsányi et al., 2006).
- Az általunk készített szövegben bármiféle adatot használunk fel, annak forrását jelölni kell.
- A hivatkozott szakaszok egyértelműsége értelmében, ha egy bekezdésnél hosszabb parafrázisról van szó, szükséges jelezni, hogy hol kezdődik a hivatkozás: pl. A következőkben Tomcsányi munkája alapján mutatom be a mentálhigiénés többlettudás ismérveit.

Plágiumszabályzat

A plágium minden formáját elítéljük és szankcionáljuk, függetlenül annak súlyosságától. A *Plágiumszabályzat* letölthető az Egészségügyi Közzolgálati Kar honlapjáról:

https://semmelweis.hu/emk/files/2022/09/SE_EKK_Plagiumszabalyzat_20221001.pdf

A mesterséges intelligencia használatának elvei

A hallgató a képzéshez köthető minden munkája során (pl. beadandó dolgozat, órai prezentáció, szakdolgozat) köteles a mesterséges intelligencia használatára vonatkozóan az alábbiak szerint tájékoztatást adni:

Nyilatkozat MI-használat nélküli munka esetén:

„Kijelentem, hogy jelen hallgatói munkámban mesterséges intelligencia alapú eszközt vagy technológiát semmilyen formában nem használtam.”

Nyilatkozat háttérkutatás során használt MI esetén (de generált szöveg nem került be):

„Kijelentem, hogy jelen munkám elkészítéséhez mesterséges intelligencia alapú technológiát a háttérkutatás és a témához kapcsolódó ismeretek bővítésének céljából használtam. Az MI által generált tartalom közvetlenül nem szerepel a munkámban.”

Nyilatkozat generált tartalom felhasználása esetén (idézett vagy átdolgozott formában beépítve):

„Kijelentem, hogy jelen munkám során az alábbiakban részletezett módon mesterséges intelligencia technológiát használtam olyan tartalmak előállítására, amelyek módosított vagy eredeti formában a dolgozat részét képezik. Az MI által generált tartalmak hitelességét ellenőriztem, felhasználásukat dokumentáltam és hivatkoztam.”

A 2. és 3. nyilatkozat esetén az alábbi kiegészítő adatok megadása kötelező:

- Felhasznált MI-eszköz neve és hivatkozása
- A megadott utasítás vagy kérdés (prompt)
- A hallgatói munka azon részeinek jelzése, amelyekben az MI által generált tartalom hatással volt a végeredményre (pl. bevezető, módszertan, diszkusszió, irodalomjegyzék).

A hallgatónak a szakdolgozat benyújtását megelőzően lehetősége van a konzulens (vagy a szakvezetők) segítségét kérni a Turnitin (plágium és MI-asszisztált szövegrészek ellenőrzésére szolgáló) program futtatására. A program jelzi azokat a szövegrészeket, amelyekben nagyfokú hasonlóságot vagy MI-felhasználást detektál. A hallgatónak így még a benyújtás előtt lehetősége van a javításokra, módosításokra, egyrészt szövegegyezés esetén a parafrázisok és az idézetek helyes használatára, másrészt MI-felhasználás esetén a pontos folyamatok dokumentálására és hivatalos nyilatkozattételre. A plágium elkerülése és az MI-felhasználás szabályszerű alkalmazása kizárólag a hallgató felelőssége.

Benyújtást követően nagyfokú szövegegyezés és nem dokumentált és hivatalos nyilatkozatba nem foglalt MI-felhasználás esetén a dolgozat értékelése elégtelen.

Irodalomjegyzék

- A hivatkozott művek teljes bibliográfiai leírása a tanulmány végén álló irodalomjegyzékben szerepel, továbbá az irodalomjegyzékben felsorolt összes közleményre hivatkozni kell a dolgozatban.
- Azonos szerző és évszám esetén az egyes tételeket az ábécé kisbetűivel kell megkülönböztetni, és a hivatkozásokban is így szerepeltetni (Joób, 2014b).
- Az irodalomjegyzékben a közlemények valamennyi szerzőjét fel kell tüntetni.
- Betűrend: a szerző vezetékneve szerint.
 - Azonos szerző esetén a megjelenés évszáma dönt a sorrend tekintetében.

- Azonos vezetéknev esetén a megjelenés évszáma, majd a keresztnév betűrendje a döntő a sorrendet illetően.
- Hiányzó adatok (évszám, kiadó) jelzése: n.d.

Nevek:

- A külföldi nevek esetében is a vezetéknévet írjuk előre, majd vesszővel elválasztva a keresztnévet.
- A szerzők keresztnévét minden esetben kezdőbetűvel rövidítjük, utána pont. Több keresztnév esetén a kezdőbetűk között szóközt hagyunk, az esetleges kötőjelet megtartjuk.
- Több szerző esetén a felsorolás elemei közé is vesszőt teszünk, az utolsó szerző neve elé &-jel kerül a vesszőt követően.
- Példák a különböző források feltüntetésére:

Könyv:

Tringer, L. (1998). *A gyógyító beszélgetés*. HIETE.

Kemény, I., Janky, B., & Lengyel, G. (2004). *A magyarországi cigányság 1971-2003*. Gondolat Kiadó.

Könyvfejezet:

Pilling, J. (2005). A haldoklás és a gyász lélektana. In Kopp, M., & Berghammer, R. (Eds.), *Orvosi pszichológia*. (pp. 492–503). Medicina.

Teleki, B. (1990). Család támaszrendszere. In Benkő, Á. (Ed.), *Egészséges család, egészséges nemzet Családkongresszus 1990* (pp. 85–99). Nagycsaládosok Országos Egyesülete.

Folyóirat cikk:

egy szerző esetén:

Gombocz, J. (2004). A mentálhigiénés szemléletű pedagógus. *Embertárs*, 2, 196–207.

több szerző esetén:

Tésenyi, T., & Joób, M. (2013). Szerep-erőforrások a segítőszakmában. *Embertárs*, 11, 259–264.

idegen nyelvű folyóiratcikk esetén:

Csáky-Pallavicini, R., Asztalos, B., Földvári, M., Csáky-Pallavicini, Zs., Ittész, A., & Tomcsányi, T. (2005). Die gesellschaftliche und religiöse Entwicklung in Ungarn seit 1945 im Spiegel der seelischen Gesundheit der Bevölkerung. *International Journal of Practical Theology*, 9, 217–235.

Szakedolgozat, disszertáció:

Szél, B. (2011). *A párkapcsolati összetartást segítő minták elemzése*. [Doktori értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem].

Internetes források:

Vajda, A. (n.d.) *Utcán, betegen – A hajléktalanok egészségügyi ellátásáról*. Retrieved March 6, 2020, from <http://www.kazalkolos.lapok.hu/keret.cgi?utcanbeteg.htm>

Jogszabályokra való hivatkozás:

- A jogszabályra való hivatkozás nem számít szakirodalmi hivatkozásnak. Példa a helyes idézésre:
 - Törvényre: 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
 - Rendeletre: 9/2001. (XII. 20.) SzCsM rendelet a szociális szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról.
 - Határozatra: 22/2003. (IV. 28.) AB határozat az eutanáziáról.

III. Tartalmi követelmények

1. Általános szempontok

A szakdolgozatban, bármilyen témában is íródjon, a **mentálhigiénés szemléletnek** hangsúlyosan meg kell jelennie.

(Ennek fontos elemei: a prevencióra törekvés, a szakterület lelki egészséget fejlesztő tartalmainak használata, más szakterületekkel való együttműködés, az egyén környezetének, valamint a társadalmi kontextusnak figyelembevétele, akár a hiányok, problémák, akár az erőforrások kiaknázása mentén.)

Továbbá:

- A szakdolgozat tükrözze a képzésen megszerzett mentálhigiénés lelkigondozói ismereteket, készségeket, jártasságokat.
- A szakdolgozat **csak saját munkafolyamatról szólhat** (nemcsak információgyűjtés, hanem megvalósult akció).
- **Foglalja össze a tárgyalt témával kapcsolatos legfontosabb szaktudományos ismereteket.**
- Integráltan használja a tanult ismereteket.
- **Személyes résszel kezdődjön:** a bevezetésben a szerző röviden mutakozzon be, írja le témaválasztásának motivációit, jelezze személyes viszonyát a választott témával.
- A szakdolgozat feleljen meg a **hivatásetika** – különösen az anonimitás – követelményeinek, hogy a benne szereplők tényleges kiléte ne legyen felismerhető.
- A szakdolgozatban az idézett szövegek forrását mindig fel kell tüntetni! Plágium esetén a szakdolgozatra az opponens elégtelen osztályzatot ad!

2. Választható témamegközelítések

A. Mentálhigiénés szemléletű lelkigondozói segítő kapcsolat, esetleírás

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos lelkigondozás, tevékenységeírás

C. Mentálhigiénés lelkigondozói szemlélettel végzett pasztorációs tevékenység bemutatása

Hangsúlyozzuk, hogy a szakdolgozat csak a fent megjelölt három témamegközelítésben készülhet, a megadott formai és tartalmi (általános, speciális) követelményeknek megfelelően.

A. Mentálhigiénés szemléletű lelkigondozói segítő kapcsolat, esetleírás

E témacsoportban kétféle megközelítésben lehet elemezni a saját lelkigondozói tevékenységből származó esetet vagy eseteket.

- Lehet egy eset több találkozását elemezni, a benne felmerülő kérdések és a folyamat szempontjából (ld. A1).
- Lehet több különböző saját esetet példaként hozva elemezni egy fontos lelkigondozói témát (ld. A2).

A1. Egy lelkigondozói eset bemutatása és elemzése

A bemutatott lelkigondozói segítő kapcsolat származzon a hallgató saját gyakorolt hivatásából, vagy azon kívüli saját lelkigondozói tevékenységből.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely a konkrét lelkigondozói kapcsolatra vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad az esethez kapcsolódó legfontosabb elméleti témákról.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Témakifejtés: a lelkigondozói kapcsolat ismertetése.

Először történjen meg az ismertetés leíró jelleggel, azután az elemzés. Jól követhető legyen a közös munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Legalább három találkozás jegyzőkönyve kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek beszélgetésrészletek is.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a kliens bemutatása, első benyomások, hozott probléma/látens probléma. A kapcsolat létrejöttének körülményei.
- A keretek megjelölése és az esetleges szerződéskötés. Tervek, célok.
- Folyamatelemzés. A kliens honnan hová jutott. A kliens „ellenállása”, „áttétele”, illetve az ezekkel való bánás.
- Váljon láthatóvá a segítő szakmai munkája, felkészültsége, hogyan használta a képzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket, hogyan tudott lépést tartani a lelkigondozóval.

- Érzékelhető legyen személyes részvétele, érintettsége, esetleges viszontátvétele, dilemmái, esetleges elhatárolódási problémái (határtartás, illetve kompetenciahatárok), elkötelezettsége.
- Külön figyeljen arra, hogy milyen „eszközöket” (ezen belül is milyen spirituális eszközöket) használt a kísérés során. Pl. imák egy adott helyzetre, feladatok, idézetek, felhasznált művészeti alkotások stb.
- Térjen ki együttműködéseire, továbbá arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek következménye.
- A kapcsolatban történtek és a lelkigondozott konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetből következő megfontolások tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

A2. Több lelkigondozói eset bemutatása és elemzése egy közös szakmai kérdés vagy téma szempontjából

A lelkigondozói segítő kapcsolatok származzanak saját lelkigondozói tevékenységből.

Javasolt témalehetőségek: közelség–távolság kérdése a lelkigondozói kapcsolatokban; életszakaszok jellemzőinek megjelenése lelkigondozói kapcsolatokban; lelkigondozói kapcsolatok lehetősége egy adott intézményben; a keretek kialakításának jelentősége a lelkigondozói kapcsolatokban; stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely az elemezni kívánt konkrét lelkigondozói téma bemutatására vonatkozik, és ehhez szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Témakifejtés: a lelkigondozói kapcsolatok ismertetése.

Először történjen meg az esetekre vonatkozó ismertetés leíró jelleggel, azután az elemzés. Jól követhető legyen a közös munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Összesen legalább három jegyzőkönyv kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek beszélgetésrészletek is.

Az ismertetések során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

Az eseteírások konkrét szempontjai:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a kliens bemutatása, első benyomások, hozott probléma/látens probléma. A kapcsolat létrejöttének körülményei. Intézményi háttér.

- Az adott téma szempontjából fontos elemek megjelölése: keretek, szerződéskötés, tervek, célok, határtartás ill. kompetenciahatárok, kollegiális segítség, a lelkigondozó személyes részvétele, érintettsége, dilemmái stb.
- A kapcsolatban történtek és a lelkigondozott konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetekből következő megfontolások tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos lelkigondozás, tevékenységleírás

E témacsoportban a csoportokkal, közösségekkel végzett saját lelkigondozói munkáról készített tevékenységleírások elemzései szerepelhetnek.

Csoportos lelkigondozói munkán itt az alábbi specifikus tevékenységeket értjük:

- Lelkigondozói témacentrikus csoportok vagy közösségek szervezése és működtetése (B1).
- Intézményekben egy adott célcsoporttal végzett lelkigondozói tevékenységek (B2).

B1. Lelkigondozói témacentrikus csoportok vagy közösségek szervezése és működtetése

A hallgató saját megvalósult közösségépítési, csoportszervezési programja vagy egy mások által megkezdett, illetve vezetett program markáns, általa önállóan alakított, vezetett része.

Példák a témalehetőségekre: özvegyek csoportja egy gyülekezetben, apakör, fiatal házások csoportja, ifjúsági közösségépítés, felekezeti vegyesházasságban élők hétvégeje, munkanélküliséggel küzdők lelkigondozói csoportja stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely a közösségépítésre, csoportszervezésre vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Témakifejtés: a konkrét közösségépítési, csoportszervezési program ismertetése.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kiválasztott csoport, terület, téma, probléma indoklása, amire vagy amiért a közösség, a csoport szervezése alapozódik.
- A szükségletfelmérés bemutatása, a kooperációs partnerek szerepe, akadályok és erőforrások.
- A közösségépítési vagy csoportszervezés megvalósításának leírása, melyben megjelenik az egész folyamat, és minden lépés megfelelően dokumentálva van, szerepeltetve a sikeresség mérhető szempontjait is.

- Váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket.
- Mutassa be az egész folyamatot kis lépésekben, az érzelmeket is tükröző reflexiókkal.
- „Eszköztár”: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek tanulságainak következménye, beépítése.
- A közösségépítés és csoportszervezés konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történésekkel.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, a közösségépítés folyamatának értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi és társadalmi kontextusban.

B2. Intézményekben egy adott célcsoporttal végzett lelkigondozói tevékenység bemutatása

Ezt a típust elsősorban azoknak javasoljuk, akik valamilyen intézményben egy adott, meghatározható csoportban látnak el lelkigondozói feladatot időszakosan vagy rendszeresen, vagy egy intézményben új feladatkörként maguk alakítják ki a lelkigondozás szervezeti-működési feltételeit.

Példák a témalehetőségekre: kórházi lelkigondozói szolgálat kiépítése és működése adott intézményben, ápolónővérek csoportjának lelkigondozása egy onkológiai osztályon, iskolai lelkigondozás feladatkörének kidolgozása és ellátása adott intézményben,

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

- a. Elméleti bevezető, mely az adott intézményre/intézményrendszerre és célcsoportra vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad lelkigondozói szempontból.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

- b. Szervezeti és működési rend leírása:

- működő lelkigondozói tevékenység küldetésének, stratégiájának és szakmai programjának elemzése, szervezeti-működési kereteinek vizsgálata, értékelése;
- új lelkigondozói tevékenység telepítése esetén a szakmai folyamat megtervezése, a szervezeti-működési rend kialakítási folyamatának leírása, elemzése.

- c. Témakifejtés: a konkrét intézményben egy adott célcsoporttal végzett lelkigondozói tevékenység bemutatása.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kiválasztott csoport, terület, téma, probléma indoklása, amire a lelkigondozói tevékenység irányul.
- A lelkigondozási tevékenység kiépítésének, vagy az eltervezett folyamat megvalósításának leírása, melyben megjelenik az egész tevékenység, és minden lépés megfelelően dokumentálva van, szerepeltetve a sikeresség mérhető szempontjait is.
- Hogyan illeszkedik mindez az adott terület lelkigondozói fejlesztési tervébe.
- Váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket.
- Mutassa be az egész folyamatot kis lépésekben, az érzelmeket is tükröző reflexiókkal.
- „Eszköztár”: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek tanulságai, következménye, hogyan épült be a munkájába.
- A lelkigondozói munka konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történetekkel.

d. A munka összegzése, lezárása

Összefoglalás, a lelkigondozói munka folyamatának értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

C. Mentálhigiénés lelkigondozói szemlélettel végzett pasztorációs tevékenység bemutatása

Ebben a témacsoportban a továbbképzésen szerzett mentálhigiénés és speciális lelkigondozói ismeretek pasztorációs alaptevékenységbe történő integrációjának leírása a cél. Ilyen alaptevékenységnek tekinthetők azok a lelkipásztori és hitoktatói feladatkörök, amelyeket a hallgatók alapképzettségüknek megfelelően ellátnak: igehirdetés, liturgikus alkalmak vezetése, plébániai és gyülekezeti élet irányítása, hitoktatás stb.

A lelkigondozói továbbképzés során szerzett szemléleti és módszertani elemeket sok esetben ezekben a pasztorációs helyzetekben is lehet integráltan alkalmazni.

Az alábbi témák kifejtése csak konkrét tevékenységek vagy tevékenységreszletek bemutatásával (pl. konkrét temetési szertartás változó elemei az előkészítő beszélgetésekkel, az igehirdetés leírásával stb.) és elemzésén keresztül történhet, nem elégséges a kizárólag elméleti kifejtés. Fontos, hogy *több konkrét gyakorlati eset* is bemutatásra kerüljön (nem elég pl. egyetlen prédikációvázlat).

1. A szentségek/kazuáliák kiszolgáltatásának előkészítése, liturgikus kereteinek szervezése, ennek a folyamatnak elemzése mentálhigiénés lelkigondozói szempontból.
2. A hitoktatói tevékenységben rejlő mentálhigiénés lelkigondozói lehetőségek leírása és

elemzése.

3. Az igehirdetés mentálhigiénés lelkigondozó aspektusai.

4. A szentmise, istentisztelet és más liturgikus alkalmak lelkigondozói szempontjainak elemzése.

5. A plébánia- és gyülekezetvezetésben hogyan jelenhet meg a mentálhigiénés lelkigondozói felkészültség és szemlélet.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

a. Elméleti bevezető, mely az adott tevékenység egyházi gyakorlatára és elméletére vonatkozik, és amely a felekezeti sajátosságokat is bemutatva szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Témakifejtés: a konkrét pasztorációs tevékenység ismertetése.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés szempontjai:

- A kiválasztott konkrét pasztorációs tevékenységi terület, esemény bemutatása.
- A saját tevékenység körülményeinek és lefolyásának dokumentálása.
- A bemutatott tevékenységben váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen megszerzett interdiszciplináris ismereteket.
- „Eszköztár” bemutatása: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót.
- A tevékenység konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történetekkel.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, a bemutatott tevékenység és az integrációs törekvés értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

Titkosítás

A dolgozat készítésénél ügyeljünk a személyiségi jogok betartására (pl. a beazonosíthatóság elkerülésére)! Lehetőség van a szakdolgozatban megjelenő egyes cég- / intézményi információk bizalmas kezelésére. Amennyiben szükséges, lehetőség van a cég / intézmény nevének megváltoztatására is, ha az intézmény vezetője ezt elengedhetetlennek tartja.

Ha ezen lehetőség nem bizonyul elégségesnek az adatok védelmére, titkosítási kérelemmel, az *Általános kérelem titkosításhoz c. nyomtatvány beadásával* (honlapról letölthető) lehet fordulni az Intézet igazgatójához. Így az opponens és a záróvizsga-bizottság tagjai esetében alapkövetelmény a diszkréció. A dolgozat 'bizalmas, nem közzétételre alkalmas' felirattal tárolandó,

ki nem adható.

Tájékoztató a titkosítási kérelem kitöltéshez:

A kérelem a szakdolgozat beadásának határidejéig nyújtható be, utólagos kérelmet nem tudunk elfogadni. A szakdolgozat titkosítása a következő esetekben kérhető:

- személyiségi jogok védelme
- beazonosíthatóság: intézmény, személy stb. felismerhető
- érzékeny adatok (személlyel, rendszerrel, intézménnyel kapcsolatban)

IV. Időbeli ütemezés, konzulensi munka

A hallgatók a képzés utolsó félévében segítséget kapnak a záródolgozathoz (konzulensi kísérés) maximum 3 alkalommal. Ezt az időintervallumot célszerű úgy beosztani, hogy a dolgozatírás elején és a befejezés előtt is legyen konzultációs lehetőség.

A hallgató választ egy konzulenszt a kiadott konzulensi listáról. Egy előzetesen megírt tématervvvel e-mailben megkeresi a választott konzulenszt, és megkérdi, tudja-e vállalni a téma konzulensi kísérését. Ha nem tudja vállalni, akkor más konzulenszt kell keresnie a hallgatónak (szintén a kiadott listáról). A konzulens kérheti a hallgatót, hogy módosítsa a tématervet. Végül ezt a **módosított tématervet és előtervet** a hallgató feltölti a moodle felület erre kijelölt részére.

Az elkészült szövegrészek bemutatásának és konzultálásának időpontját a hallgató a konzulenssel beszéli meg.

A konzulenssel való kapcsolatfelvétel egyénileg történik. A találkozás helyszíne is egyénileg bonyolítandó. Kivételes esetben az Intézet segítsége is igénybe vehető.

V. A konzulensek személye

Az intézet által javasolt konzulensi listát hírlevél mellékleteként kapják meg a hallgatók (ezt a listát *decemberben* tesszük közzé).

Már most jelezzük, hogy a hallgatók kéréseit törekszünk teljesíteni, de ezt nem minden esetben tudjuk vállalni, pl. azért sem, mert egy konzulens vállalási kapacitása korlátozott.

A konzulensek bevonhatnak a munkába – saját óraszámuk terhére – külső szakértőt, ha a téma iránya miatt szükségesnek látják, de a konzulensi munka ez esetben is az ő irányításuk alatt marad.

VI. Opponensek

A dolgozatot 1 opponens bírálja, aki nem lehet a konzulens. Az opponensi értékelés kiterjed a formai követelmények és a tartalmi elvárások elbírálására, továbbá tartalmaz minimum két opponensi kérdést és az opponensi jegyet.

A hallgató a védés előtt legkésőbb 5 nappal megkapja az írásbeli opponensi bírálatot és az azokhoz fűzött kérdéseket a Neptun rendszerén keresztül, melyekre a védés során reflektálnia, illetve a kérdésekre válaszolnia kell.

Záróvizsga

A záróvizsgával kapcsolatos általános eligazítást a TVSZ vonatkozó paragrafusa tartalmazza.

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a szakon előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítése (abszolutórium megszerzése a képzés lezárása után)
- legalább elégséges (2) érdemjegyű szakdolgozat.

A záróvizsga tartalma:

- a szakdolgozat szóbeli megvédése.

A záróvizsga eredménye:

A záróvizsga minősítését a szakdolgozatra és a szakdolgozat védésére adott érdemjegyek átlagából a következő képlet alapján számítjuk:

$$ZV = (SZD + V) / 2$$

ahol

ZV = záróvizsgajegy átlaga 2 tizedesig megadva

SZD = szakdolgozatra kapott opponensi jegy

V = a szakdolgozatvédésre kapott jegy

E képlet alapján a záróvizsga lehetséges minősítése:

5 : kiváló

4,51 – 4,99 : jeles,

3,51 – 4,50 : jó,

2,91 – 3,50 : közepes,

2,00 – 2,90: elégséges

ha bármely részjegy elégtelen : a záróvizsga minősítése elégtelen.

Oklevél minősítése

Az oklevél minősítése a záróvizsgajegy és a képzés során szerzett érdemjegyek kreditekkel súlyozott átlagának egyszerű számtani átlaga.

A következő képlet alapján számítjuk:

$$D = (ZV + J\acute{A}) / 2$$

ahol

D = a diploma minősítésének értéke

ZV = záróvizsgajegy átlaga 2 tizedesig megadva

J $\acute{A}$ = képzés során szerzett érdemjegyek kreditekkel súlyozott átlaga 2 tizedesig megadva

E képlet alapján az oklevél lehetséges minősítése:

4,51 – 5 : kiváló,

3,51 – 4,50 : jó,

2,51 – 3,50 : közepes,

2,00 – 2,50 : elégséges

.

Képzési és kimeneti követelmények

A Mentálhigiénés lelkiprendező szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei OH FIF/51-4/2011. határozata

- 1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése**
mentálhigiénés lelkiprendező szakirányú továbbképzési szak
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése**
mentálhigiénés lelkiprendező
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe**
társadalomtudomány
- 4. A felvétel feltételei**
 - BA szintű végzettség, hittudományi képzési területen
 - Sikeres felvételi vizsga
- 5. A képzési idő**
4 félév (~510 óra)
- 6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**
120 kredit
- 7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben**

A) Ismereti kompetenciák, melyekkel a mentálhigiénés lelkiprendező rendelkezik:

- A mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretek az egyének, a közösségek szintjén és társadalmi szinten.
- A személyiségfejlődés és hitfejlődés kapcsolatának és zavarainak ismerete.
- A mentálhigiénés és lelkiprendezői segítő kapcsolatra vonatkozó ismeretek.
- Az adott társadalmi folyamatokat figyelembe vevő, egyházi intézményekben vagy lelkiprendezést igénylő állami intézményekben végzett közösség- és hálózatépítő tevékenységhez szükséges ismeretek.
- A segítő kapcsolatok, a közösségépítés és a vezetés elemeire és összefüggéseire vonatkozó módszertani tudás.

B) Alkalmazási kompetenciák:

A szakon végzettek

- Képesek mentálhigiénés szemléletben végezni lelkiprendezői feladataikat az alaphivatásuknak megfelelő területen és eszköztárral.
- Képesek adekvát módszerekkel krízisintervencióra, veszteségélmény feldolgozásának segítésére és életvezetést segítő kísérésre.
- Képesek közösségek létrehozására és működésüknek a lelki egészség irányában történő fejlesztésére.
- Képesek a rendszerszemléletű gondolkodásra és összefüggések keresésére.
- Képesek interdiszciplináris teammunkára és az interdiszciplináris látásmód érvényesítésére a saját munkájukban.

- Képesek tudományos kutatásokba való bekapcsolódásra.
- Képesek munkájukat preventív szemléletben végezni.
- Képesek a kockázati tényezőket, illetve a kockázati csoportokat figyelembe vevő akciók tervezésére.
- Képesek promotív (lelki egészséget fejlesztő) szemléletben dolgozni.
- Képesek munkájukban a reflektív működésmódra (az eddigi elképzelések átvizsgálására az új információk alapján).

C) Személyiséghez kötött kompetenciák:

- Mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció.
- Empátia, szociális és spirituális érzékenység.
- Önreflexiós képesség.
- Vezetői, kommunikációs és konfliktuskezelő kompetencia.
- Teammunka-végzési kompetencia.

A mentálhigiénés lelkigondozók az alábbi területeken helyezkedhetnek el:

1.) *Szociális, egészségügyi és pedagógiai szolgáltatást nyújtó egyházi, valamint igény szerint alapítványi, egyesületi, állami-önkormányzati fenntartású intézményekben*, ahol életvezetési és igény szerint spirituális kérdésekben támaszt nyújtanak, fejlesztik a kliensek, páciensek és hozzátartozói lelki egészségét és a közösségek működését:

- a tartós és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézményekben (idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, fogyatékosok otthona, szenvedélybetegek otthona);
- családsegítő intézményekben;
- büntetés-végrehajtási intézményekben;
- alkoholbetegekkel és kábítószer-függőkkel foglalkozó intézményekben;
- kórházakban;
- oktatási intézményekben (óvodák, iskolák, felsőoktatási intézmények, kollégiumok);
- sportegyesületeknél.

Továbbá ezekben az intézményekben a kliensek hozzátartozói is igényelhetik a lelkigondozói segítséget (pl. alkoholisták vagy börtönben lévők családtagjai).

2.) Az előző pontban részletezett segítő szolgáltatást nyújtó intézmények, civil szervezetek *vezetőjeként*.

3.) Egyházközségekben, gyülekezetekben és más *vallásos közösségekben*.

4.) A humán segítő foglalkozásúak *képzésénél*, a rendszerszemléletű, bio-pszicho-szociális és spirituális dimenziókat is figyelembe vevő programok megtervezésében és kivitelezésében való részvétellel.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték

A négy félév alatt összesen 110 kreditet kell teljesíteni, továbbá a sikeresen megvédett szakdolgozat kreditértéke további 10 kredit.

1.) Alapozó elméleti ismeretcsoporthoz: 20-25 kredit

A személyiségfejlődés és hitfejlődés kapcsolatának és zavarainak ismertetése. Alapvető pszichológiai ismeretek, illetve a veszteség-feldolgozás és a krízisintervenció stratégiáinak elsajátítása. Elméleti ismeretek a beteg és idős emberekkel, lelki zavarokkal küzdőkkel történő kapcsolatteremtéshez, a lelkigondozói segítségnyújtáshoz. A preventív gyógyító közösségek lehetőségeinek ismertetése. A lélektani ismeretek integrálása a teológiai ismeretek rendszerébe.

2.) Interdiszciplináris ismeretcsoporthoz: 30-35 kredit

Családokra, csoportokra, közösségekre, közösség-hálózatokra vonatkozó fontos pedagógiai, pszichológiai, szociológiai és spirituális elméleti és módszertani ismeretek. Mentálhigiénés szemléletű elméleti ismeretek a posztmodern értékelméletekről és életmódbeli megjelenésükről, az értékátadás lehetőségeiről, a társadalmi sokféleség megjelenési formáiról, a civil társadalmi szereplők participációs igényeinek érvényesítéséről. Az egyén élethosszig tartó fejlődésének folyamata, feltételei és annak zavarai több tudományterület (pszichológia, pedagógia, hittudomány, szociológia, orvostudomány) elméletei és gyakorlata alapján. Általános és szakmaspecifikus vezetési/menedzsment ismeretek, kompetenciák bemutatása és elsajátítása. Teammunkára, teamvezetésre vonatkozó ismeretek. A társadalomtudományi kutatások módszerei.

3.) Készségfejlesztő stúdiumok: 30-35 kredit

A személyközpontú megközelítés megismerése és az ezzel szorosan összefüggő nondirektív segítő beszélgetés készségszintű elsajátítása, valamint a szakmai önreflexió fejlesztése. A mentálhigiénés lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak felismerése és tartása, a veszteségfeldolgozás és a krízisintervenció stratégiáinak gyakorlati elsajátítása, a spirituális kísérés módszerei, az egyénnel és csoportokkal végzett munka, az önségítés lehetőségei, valamint a közösségek és családok lelkigondozása. Proszociális értékeket megvalósító programok. A szakmai együttműködés lehetőségei, más segítő szakmákkal is. Lelkigondozói beszélgetés-jegyzőkönyvek, valamint szervezetek, közösségek és családok problémahelyzeteinek elemzése. Szakmai terepgyakorlat.

4.) Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 25-30 kredit

A mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció kialakítása. A reflektív gondolkodás képességének fejlesztése, az egyéni/személyes megközelítési mód megtalálása a lelkigondozásban, a kompetenciahatárok felismerése és tartása, valamint a nevelési-pszichológiai ismeretek és a spiritualitás személyes integrálása. Már megtörtént vagy folyamatban levő, jórészt feldolgozatlan élmények jelenetben történő feldolgozása, újra átélése biblia- és pszichodramatikus módszerekkel, a csoport interaktív, támogató közreműködésével. A spiritualitásra irányuló reflexió a hallgatók kapcsolataiban, valamint a lelkigondozói kapcsolat lelkiségének/spiritualitásának értelmezése. A saját spirituális önismeret fejlesztése, önreflektív és a segítő kapcsolati módszerekhez kapcsolódó gyakorlatokkal.

9. A szakdolgozat kreditértéke

10 kreditpont, a hallgatók az utolsó félév során készítik el és nyújtják be a szakdolgozatot.

Mellékletek

1. melléklet: Szakdolgozat borító (fedél) és belső címoldal - minta

SZAKDOLGOZAT

HALLGATÓ TELJES NEVE

(személyi igazolvány szerint)

2027

2.melléklet: szakdolgozat belső címlapja

Hallgató teljes neve *(személyi igazolvány szerint)*

Szakdolgozat címe, alcíme

SEMMELWEIS EGYETEM EKK
MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET
EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM
SZENT ATANÁZ GÖRÖG KATOLIKUS HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

Mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Intézetigazgató:
Dr. Pethesné Dávid Beáta Judit
egyetemi tanár

Konzulens:
A konzulens hivatalos neve

BUDAPEST

2027

3. melléklet: Szerzői nyilatkozat – A szakdolgozat elektronikus példányába scenelve beilleszteni, a kötött példányának a végére, aláírva szükséges belefűzni, illetve egy nyomtatott, aláírt példányt külön dokumentumként leadni.

SZERZŐI NYILATKOZAT

a szakdolgozat készítésére vonatkozó szabályok betartásáról

Alulírott (Név, Neptun kód:),
mint a szakdolgozat szerzője nyilatkozom arról, hogy dolgozatom elkészítésénél (melynek címe:

.....
.....)

a megadott jegyzéken túl, a bibliográfiában felsorolt nyomtatott és online szakirodalmon kívül más irodalmat nem használtam fel. A dolgozatom önálló, saját munkám. A dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében, betartottam.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat elkészítése során a mesterséges intelligencia eszközöket a kari szabályzatnak megfelelő módon, átláthatóan és felelősen használtam, a felhasználás módszertanát pontosan megjelöltem. Az MI által generált tartalmak hitelességét minden esetben ellenőriztem. Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, az Egyetem ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

.....

Hallgató

Budapest, dátum